

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1 — kr.
Félévre 5 " —
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " —
Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍ CZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Egy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a (többes) hirdetések alkalmán szerinti jutányos áron vetődnék fel. Bélyeg-díjmin den külön beigatásért 30 kr.

Brassai.

Debreczen, jun. 25.

Felséges életű, remek ember halálának gyászával telik be Magyarország. A gondviselésnek, a géniuszának kegyeltje, a kedves öreg, a nagy tudós, az aggságtól megkímélt, csodálatosan épszellemű Brassai meghalt, századik évében. Egy századot végigkísért roppant mozgalmában, rendkívüli fejlődésében s a század végén, saját életének utolsó napjaiban is a legtudósabb volt e század élőinek mindnyája közt.

A lélek, az elme, a test csodálatos tüneménye volt a külsőleg is hatalmas Brassai, ki edzetten várta százéves korában a halált s ifju hévvel foglalt helyet minden tudós közt, készen meggyőző vitára. Szeretet, gyöngédség vette körül, valóságos hódolat. Beragyogta a lelkének, szívének kisugárzásával a kört, mely szerencsés volt, hogy az övé lehessen. Minden becsessé vált, a mit megérintett tollával, tudásával, ítéletével, vonzalmával. érdeklődésével. Legbecsebbé ő maga, felfogása mesés erejével, visszavonultságában, kötelességérzetében, szerénységében és ambíciójában. Ezzel az ideálok, az ismeretek egész világát itöltötte be, valóban egész világot.

Hol vannak a hozzá hasonló szép-
ő nélküli emberek, a tudósok, kik

magukban képviselik egy kor egész tudományát, mindegy megoldott és vitatott kérdését, a gondolatok melységét, s a ki maga is minden téren munkál, alkot és vezet?

Hol a tudós, a ki ennyit gyűjtve össze, fölemelve magához, szerénységében soha sem tétováz, s nem lesi se az elismerést, se a jutalmat, hanem egész lelkét csak az foglalja el, hogy tudjon minél többet. A nemes lény, a nagy tudós mellett egy puritán korszak patriarchája! Honnan került hozzánk?! A bibliai olajos korsó, melynek megtöltéséhez senkitől sem kér egy csöppet, de tartalmát bőven méri, hiszen ez még a bibliai korban is csoda volt! Egész élete egyesegyedül a szépé, a nemessé, a bölcseségé.

Még a családi életet sem ismeri, hatvan esztendő meghaladt korában is engedelmes, szófogadó, jó fia édes anyjának, a kinek gyöngéd, gyermekes leveleket ír a messze külföldről, tökéletesen azzal az érzellemmel, mint a kicsi diák, a ki elszakad a kedves, drága mamától. Milyen tökéletes szívé ember, milyen eszü tudós, milyen salak nélküli koloszsus a mi napjainkban. Tudományát vagy érzését mérni nem bírjuk, csak bámuljuk.

A nemesen és a szépen kívül csak egyetlenegy után rajong e bámulatos ember a mi magyar. Olyan tökéletes

magyar egész életében, hogy pörbe száll bárkivel egyetlen rossz magyar szóért, egy magyarságban hibásan szerkesztett mondatért, egyetlen ragért. Világos, ragyogó tisztasággal ír magyarul, s mindig keze ügyében egy suhogó, melylyel a magyartalanságot hessegeti, akárki követi el. Ebben az aprólékossáig szeret vitalkozni.

De a nemzeti tulajdonok lényegében oly tiszta, gazdag és mély, mint a tengerszem, mely átszűri a legmagasabb bércekből és havasokból eredő cseppet. Miképpen lehet valaki igazi magyar tudós, Brassai a példánk.

A szellem közkinccsei és a legpédásabb élet marad utána. Szokásos szólamról említjük mellékesen, hogy nagyon nem. Evangéliumi életében soha sem kereste, a mi kicsinyes. Szétosztotta a mije volt. Magának tartotta a mérhetetlen élvezetet, a mit a magasztos nyujt, s ezt élvezte.

A jóságos öreg csöndesen élt Kolozsvártt aggregényi otthonában, de változatosan. Oh, ki tudná felsorolni, hogy mihez értett, hiszen a szanszkrit nyelven megjelent könyvekben észrevett egy elhibázott ékezetet s ha egy igazi zene-művész koncertezett Budapesten, Bécsben, Berlinben, fölkerekedett és odautazott. 1895. januárban még oly életerőben volt, hogy a nagy hófuvatag daczára is fölutazott Budapestre Sauer hangverse-

A „DEBRECZEN” TÁRCLAJA.

Debreczen és Nagyvárad.

— A »Debreczen« eredeti tárczaja. —
Irta: **Ifj. Mórí cz Pál.**

Volt olyan idő, mikor a debreczeni czívis csak összeszorított marokkal, villogó tekintettel tekintett kulcsos Várad felé, mikor Kucsuk basáék, Szelim bejék uralták Váradot s dus környékét.

Abban a várban sok debreczeni bírót keserves rabláncokra vertek. És számos debreczeni esküdt uram feje száradott a karon. Pennő ezüst talerok, e-egő aranypénzek is nehéz fontokkal hordattak oda keleti betűs melevelekert a megszorut debreczeni polgár testülettől, hát azért is vala debreczeni jó polgár szemében minden felhőnek színe oly fekete holló szárnyu, mely Várad mecsét felől jött. — Soba sem tudhatva előre szél — játszvan — verte e föl magasban az égre Bihar fekete porondját vagy hogy a török szpahi fúrge lova poroszkál-e az uton, kik ismét rabolni, zsarolni jöttek? . . .

Vagy később, mikor a várad kálomisták kollegiuma is feloszlott s a kálvinisták ez erős fészkeben a keresztes templomaikkal lágy énekü pápisták férköztek be, ez sem igen vala Kálvin büszke magyar Rómájának kelle-

mes. És így lassan megszokták, hogy ha nem is minden, de a legtöbb rossz mégis Várad felől jő.

És az ellenszenv, idegenkedés, midőn már a veszedelmes idők elmúltak is, fentmaradt, sőt némileg lappang a keblek mélyében ma is, gyakorta oly gonosz kitérészekben nyilvánulva, mint melyek világhíressé tették a versenygő Nagy-Köröst és Kecskemétet.

S így történik aztán, hogy a midőn Debreczenben kidoboltatja a böles magisztratus:

— Tilos dalolni a don-
gót!

— Csak azért is di r i d i r i a d o n g ó, bizonyosan a nagyváradiak lesznek azok, kik a czívis szomszéd hájas füleibe legelőször beledudolják azt a fránya kupakolt bölcsességű nótát. No nem éppen mindég magat e nótát kell ugyan venni, hanem mondjuk, ha például Debreczennek postaigazgatóság kell, akkor Nagyvárad is bizonyosan akar egy fő posztkisztlit raktárt; de ha Várad ismét katonai akadémia után ahítózik, akkor meg a debreczeni helyes polgár szorit a nadrágszíjján egyet!

— Sógor, már azt la nem engedjük a nimetnek, mert a debreczeni ember előtt meg minden várad ember német, vagy legalább is pakfong-alkotmány . . .

Pedig ép ninesen mit irigyeloiók egymástól, mert ha Nagy-Váradnak bíbor kucsmas pápista városnak meg van a maga vastagnyaku

kálvinista római papája öreg T i s z a Kalmán nagy jó uram személyében, akkor viszont a debreczeni kálvinista Róma meg dicsekedhetik a maga mosolygó orczájú papista W o l a f k á j á v a l, ki ha ennyit schajt is: »M á r i a, óh M á r i a« már is sirnak a mézes szemű debreczeni asszonyok, kik korántsem oly puritánok ám ma, mint nagytiszteletű B u d a i Ézsaiás professzor idejében és »v a l l á s k ü l ö n b s é g n é l k ü l « mondják ilyenkor — persze az asszonyok:

— Nincs párja a mi Wolafkánkknak, az ám aztán a pap, de az ám, mondják a mézes szemű jámbor asszonyok, kegyesen morzsolgatva a rózsafüzért, mely a legdivatosabb füzér Debreczenben, mióta W o l a f k a csinálja m e l l e t t e a p r o p a g a n d á t.

Váradnak azonban elevenebb a népe; csak számos keresztes toronyai, öreg házai s a reverendás papok, szőrcsuhás barátok színezik hasonlóan a középkor valamelyik hírből ismert városához. Majd mindenik napra esik valami keresztfaró nap és a barátok, akik ha fapapucsban nem járnak is, annál többen bárszonyos hintókban, énekelik vigan zsolozsmáikat, hogy a tömjén füsttől szinte megvakul az ember — a református embert értem, — hejh, de jó is hogy ott van az a serény kis »É b r e s z t ő«, ami derék kis papunknak T ó t h Józsefnek, a körös-ladányi elválasztott református papnak s poetánkknak, a református n é p l a p-

nyére. Innen meg elrándult sebtében Béc-be is hangversenyre. Lakásán is ott volt a zongora, kotta-halmaz, kanári madár, a kávéfőző, a sok virág, a sok könyv. Ő maga zongorája mellett szokta köszönteni a kelő napot, elébb mint kanárija. Aztán megfőzte reggeli kávéját chemikus módon, vagy teáját és a tojáskövetkezett a napi foglalkozás. Míg a muzeumban lakott, ott végezte a dolgát.

Mint egyetemi tanár, természetesen el nem maradt semmi órától, mert beteg sohasem volt. Hanem délben igyekezett otthon lenni, elővenni a sextant, a nap állása szerint megállapítani a pontos időt, megigazítani az óráját, a mely után egész Kolozsvár igazodott. Az ebédet rendszeren társaságban, családok körében fogyasztotta el. — A chemikailag főzött fekete kávé azonban szerette otthon elfogyasztani, csibuk mellett, melyet bükkfataplóval gyújtott is meg.

Következett az olvasás, a tanulás. Este a zene. Ha Kolozsvárra előkelő zeneművész látogatott, fölkereste Brassai bácsit is, a kinek finom izlése volt a zenéhez, de a középszerű muzikusokat már nem szeretheite. Napi foglalkozásában rendellenességek csak akkor fordultak elő, ha polemikus cikket írt. A vitaközös formájában. hevében és tartalmában is mester maradt Brassai, még mikor reszkető kézzel polemizált már.

Tiszta alakja, mely a köznapi szemek számára is ezüst hófehérségben ragyogott, csakis a koporsóba hanyatlott, de az örök emlékezet párnáira. Életének tanulságai megmaradnak a jóknak, az igazaknak és nekünk magyaroknak, a kiknek a gondviselés különös kegye még juttat elvéte egy ilyen különös tiszta

tényt, hogy e förtelmes korszakban hálaival és hódolattal töltsön el, e a kinek a halhatatlanság koszoruját bámulattal helyezzük koporsójára.

A művelt magyar nemzet csak a napokban ünnepelte Brassai Sámuel dr. születésének százéves évfordulóját s ma ravatala körül áll, szívében igaz bánattal, minden tisztelője.

Kolozsvárról hozza a táviró a hírt, hogy a kiváló tudóst, utolsó igazi nagy polyhistorunk, tegnap reggel fél 7 órakor az ottani vöröskereszt kórházban meghalt.

Halála, dacára magas életkorának és betegségének, mégis váratlanul jött. Egy pár évvel ezelőt Bécsben egyik leghíresebb orvos-tanár megvizsgálta szervezetét s azt teljesen épnek és erősnek találta. Ez az épség és erő azóta állandóan tartott, a mit jelesen bizonyított az is, hogy mostani betegségét megelőzőleg hónapokig feküdt betegen, de betegségéből annyira felépült, hogy Kolozsvárról egy huzomban Tordára köcsizhatott. A tavasz óta betegkedett s hogy ápolása semmi kívánni valót ne hagyjon fenn, volt tanítványai és jóbarátai reá vettek, hogy gyógykezeltesse magát a vöröskereszt-kórházban.

Mint ágyban fekvő beteg érte meg születésének századik évfordulóját s itt érte a legmagasabb helyről jött jó kívánság is.

Egészen az utolsó óráig teljesen eszméletlenül volt s ő maga is bizott abban, hogy rövid idő alatt felgyógyul.

Irodalmi munkássága terjedelemben és tartalomában egyaránt egész könyvtárat tesz ki és éppen ezért nem nevezhetjük meg olyan könyvét, melyben szelleme teljesen benne volna, amely főmunkájának volna mondható. Ennek a magyarázata az, hogy Brassai polyhistor volt s érdeklődése a minden fajú és nemű ismeretek: a tudás, a művészet világában úgy megoszlott, hogy merőben képtelen volt csupán egy, sőt csupán csak rokon dolgokkal, is egy teljes életet át foglalkozni.

Tanított bármit, a mint a szükség parancsolta és éppen ebből az okból írt akármilyen könyvet, amire szüksége volt. Az erdélyi részek e században született ivadéka nagy részben a Brassai könyvein nőttek föl az elemi iskolától egészen a legmagasabb filozófiai kurzusig. Mert alig van olyan iskolai szükség melyen Brassai segíteni ne iparkodott volna. Ő a nagy matematikus, aki utóbb a matematikát egyetemen tanította, a kis gyermekeknek írta meg a Számító Szokratesét merőben új és nálunk praktikus módszerrel. Így ebből az okból írta meg más iskolai könyveit is a természettudományok, a nyelv és bölcsészet köréből.

Brassai nemcsak Kolozsvárról, hanem Erdélyszerte ismerte minden kabátos és csak valamennyire művelt embere; és érdekes ritka individuálitása köré már életében legendák fonódtak. Valószínű azonban, hogy azok az adomák, melyek nevéhez fűződnek; legnagyobb részben koholtak. Nem igen hihető, hogy Brassai bácsi csupán azért maradt agglégény mert esküvéje napján egy könyv keresése közben megfeledkezett az egész dologról. Ez az adoma már csak azért sem hiteles, mert Brassai bácsi sohasem volt négyüzlő, sem szobatudós. S míg ágyban fekvő beteg nem lett gyakran járt társaságokba. Hetenként kétszer vagy háromszor is barátainál szokott ebédelni. Leggyakrabban elment a Brandt, Farkas Lajos és Boros György tanárok házához s esti hat óratól tízig elidőzött a családdal.

A művészetek közül a zene vonzotta leginkább és bizony jócskán tuljárt már a hetvenen, a mikor télvíz idején, a nálunk még akkor lassu és költséges közlekedéssel nem törődve, Berlinbe utazott azért, hogy egyetlen egyszer meghallgasson egy enekes nőt.

Brassai Torockó-Szent-Györgyön, Erdélyben született 1797. június 15-én. Atyja torockói szentgyörgyi unitárius pap volt, népének igazi lelki atyja. Anyja Konecz Krisztina szenvedélyes viragtenyésztő. Atyja a kis Samu

ja, legalább a mi érdekeinket is képviseli ott, bátran és büszkén, a Dávidok büszkeségével es erejével a klérus hatalmas, lomha Goliathja ellen, mely erejét meg abban a bizonyos néppártban keresi...

De kellene is oda másként is a hazafias magyar lapok, mint a hogy vannak is, mert a malé erdő, repülő bocskor s a »nyelvi hazája is már ott a váradi hegyek aljában kezdődik. Oláh testvéreink agyarkodó »togatus vultur«-jait — ügyvédek, szülőkörű papait s dászkalat értem — tisztelet az érdemes kivételeknek — kik már szívesen dalolják a lazfalusi László pap rigó-fütyös nótáját, busongósan, szomorúan, de zuhogó esőréggel is, mint a hegyi patak, mely a virágok közt haladván, ha a sziklák között megakad...

A híres Pavél püspök is, ki a magyar haza jóvoltából százazreket élvez, a nagyváradi vasúti állomáson csak a napokban csekkelt meg a következőt. Utazott valahova a titkárságával úgy hiszem Balázsfalvára, hol 48-ban megelőzőről közörlték ki a kaszát a magyarság ellen s a titkárság valami Cicerone s e s e u r volt vele. És a valóságos belső titkos tanácsos püspök beszédbe elegyedett egyik ismert váradi lapszerkesztővel. Magyar nyelven beszéltek, de mivel a titkárságával még nem volt ismerős a lapszerkesztő, hát a püspök bemutatatta egymásnak az urakat, hanem per-se — oláhul...

— Spongyát reá, spongyát reá, mondaná erre a jó Oláid orf ezredes, aki Váradon ezuttal alighanem Kovesi Albert, ki Lesczka y Satyonak egyik legkiválóbb

komikus s ki hogy mit írt, azt sem nehéz kitalálni, mert hisz az ő neve — G o l d s t e i n S z á m i — mindenfelé ismert a szentkereszt országában...

Mert míg Debreczent ebbe a fránya melegben orfeumi mulatókban s tamburicza zenező mellett hűtik le, addig Nagyvárad eljött a nyári színház deszkás épületében szórakozik s keres hangulatot vig kedvéhez vagy szomorúsághoz, a régi deszka színházban, hol most öt estén Miria, a nagy Jászay ragyogtatja briliáns művészetét.

Különböben ami kis földünknek »S a t y ó«-nak a társulataival meg is lehetnek elégedve a jó váradiak lakozván ott a körös kavicsos partjain, — oh ezek a nagyváradi kavicsos utcák, Debreczen pora s Debreczen sárfürdő utcaí beh edes, k e l l e m e s testvérek is vagytok ti egymással a két verseny város p t t és még pótabb adóival együtt!!... Mert valóban a legkitünőbbben szervezte Leszkay e társulatát, hogy csupa öröm nézni a m e g e l e g e d e t t d z s e n t r i d i r e k t o r t ki már a hatodik tokját növeli... Csak a hölgyekközlemelteknehányataké szemü, barna hajú Á m o n Margit, a kedves B á c s n é B i r ó Anna, H o t é c z y Ilona, H o r v á t h Paula, L u b r i n c z Julia, ki érdekes, mert özvyagasszony is, M é s z á r o s Gizi, R o n t a y Boriska, a snajdig Boriska, kihez verseket írnak a fehér papok diákjai, S z é k e l y Irén — a »legszebb« nek ez a neve — S z i á m a Vilma s P. S z é p Olga, ki szinte nevében hordja jelzőjét, T o l n a i n é Hermin mind ott vannak s a mi kedves kis debreczeni művésznők, a debre-

zeni közönség kedvenc S o m l ó Emmája, — ez érdekes, finom barna szépség, — kinek művészetében csak a tavaszon is oly lelkesen gyönyörködött a debreczeni közönség, kinek — úgy hisszük — tehetségét, kedves jelenséget méltányolják a nagyváradiak is, és nem fogják büneül felróvni, hogy Debreczenben született a kedves kic-i?...

Mert hisz kérem utóvégre mindenki csak nem született Nagy-Váradon vagy legalább is Bihar országban, mint T i s z a Pista vagy M ü l l e r Salamon bácsi a cukrász, akinek — szívesen elismerjük — olyan fényes cukrászdái vannak, melyeket csakugyan nem találhatunk Debreczenben, de hát még a M ü l l e r néni süteményei, azok csak az edesek, különösen, ha valami nagyváradi mézes szépség társaságában fogyaszthatjuk el...

A fürdők, a szomszédos hegyek szinte mind kellemes kiránduló helyei Váradnak, mit maholnap vilányos sinekkel fűz hozzánk a t e s t v é r i é d e s s z e r e t e t (?) akkor legalább ami huszmillió forintot érő vagyonunkban is oly nyavalyogva eviczkélő városatyaink és tanácsunk is sürűbben átrándulhat tanulmányozni a váradi tanácsosok s város atyak élénkségét, élmességét, kik mint egy a csodák varázserőiben gazdag világot elve fejlesztik, szépitik, növelik városukat, szíárdan, biztosan s épen nem pakfong kupolás palotakkal, mint már Debreczenünkben szeretik felőlők híresztelni, a dusként hivalkodó Debreczenben, de hol a K o s s u t h Lajos szobrát sem bírja felemelni a begombolkozott zsebű, nedves taplóként lihógó, nemis, »hires honfőly szerelem«...

nem adta kollegiumba, hanem egészen 12 éves koráig maga oktatta, még pedig eredeti módon. Nem magyaráztatt sokat, hanem miheiyt fia jól tudott olvasni, minden további lecke nélkül kezébe adta Robinsont és más neki való könyveket. Mikor a magyar nyelv szabályaira került a sor, rövid grammatikát adott a fiu kezébe s ha az rásban hibás kapott, kikerestette vele, hogy micsoda szabályt sértett meg s csak akkor vegyült magyaráztatásba, ha a fiu a szabályt nem lelta meg. Hasonló módon hatolt be a német nyelvbe Katzer nyelvtana segítségével s atyjának jó korán kezdett predikációkat fordítani.

Ha valamely szó jelentését nem tudta, atya ahelyett, hogy jelentőségét megmondta volna, a német szótárra utasította. — Ilyen módszer segítségével tanulta az állattant, növénytant és földrajzot is. A földabrosz megismerésére egy kisebb globusz szolgált, melynek kezelésére atya tanította. A gyermek tehát nagyobbrészt saját erejére volt szoktatva. — Élete tizenharmadik évében ment Kolozsvárra az unitárius kollégiumba, hol mint rendkívüli hallgató végezte a bölcsészeti tanfolyamot is 21 éves korában nevelő lett a gróf Bethlen Károly családjánál. 1837-ben az unitáriusok kolozsvári kollégiumában bölcsészeti professzornak választották. Itt működött egészen a forradalom kitöréséig. A szabadságharc lezajlása után a fővárosban a Szőnyi és Göntzi fele tanintézeteknél tanárkodott.

Innen ment vissza ismét Kolozsvárra s régi helyén matezist és filozófiát tanított. A hatvanas évek elején a közbizalom az erdélyi muzeum egylet élére hívta meg. 1872-ben a kolozsvári tudományos egyetem megnyitásával az elemi matezis ny. r. tanárává nevezte tett ki s mint ilyen működött nyugdíjaztatásáig, 1884-ig, mely évben a m. tud. akad. tiszteletbeli tagjává választotta. Azután nyugdíjban, Kolozsvárt élt.

És bárha Nagy-Várad nagy mameluk fészek hirében áll, mondhatni messze földön nincs-n oly kitarló, oly erősen szervezett, — olyan rajongva lelkes függetlenségi párt, mint ép várad elvtársaink tábora. Hiába nyomják őket, hiában szoritják őket, nem hogy fogyának, mindig nőnek. Igazi parlamenti ülés náluk egy-egy városi képviselői gyülekezés, melynek meg volt a néhai derék N. J u s t h Sándor személyében a maga C s a t á r Zsigája is . . .

És S t e r n Herman a kávé, — meg F e k e t e Laci a vendéglős, vastagnyaku kálvinista, ha összefognak, bizony mondom, fiskális legyen ám, a ki velük kasza nyelet foghat, olyan erős, ol an büszke ez a nagyvárad függetlenségi párt . . .

De Nagyváradon még a mameluk sem olyan kártékony mint nálunk — már a szűkebb haza helyi érdekeit tekintve — ott még a Tiszák ellen sem panaszkodhatnak. Reájuk áldás volt az öreg Tisza, mert nekik köszönhetik a legujabban megnyert felső honvéd tiszti iskolájukat is . . .

Manapság nagyon divatos a városokat szép asszony-személyekhez hasonlítani. Budapestről Szomaházi azt mondta szőke asszony, kinek reszket a gyönyörtől gyöngye teste, K r u d y Gyula pedig veres hajú nőcselédet lát benne, kinek az orra fitos, ki nyughatatlan, mint a tűz, s az érzéki szerelem igazán hevülő szülöttje palotás Budapest ő szerinte, nos akkor talán Debreczenre, Nagy-Váradra is találhatunk egy hasonlatot?

Debreczen olyan, mint a piros pozsgás arcú mézszáros asszony, kinek tele az élés-

A kiegyezési törvény és a cukorprémium.

Debreczen, június 25.

A függetlenségi párt már másfél évvel ezeiótt követelte a kormánytól, hogy az osztrák kormányval az összeköttetést szakítsa meg, mivel Ausztriában nincs parlamentáris kormány, amint ezt akkor maga Bádani miniszterelnök is kijelentette, Magyarország pedig az 1867. évi XII. t.-c. 25 §-a értelmében a közös ügyekre nézve Ausztriának csakis alkotmányos képviselével érintkezhetik.

Ezzel szemben báró Bánffy miniszterelnök a Badenkabinet alkotmányos voltát vitatta s a többség természetesen vele tartott.

A tények azonban a függetlenségi párt álláspontját igazolták: Bádani nem tudott magának a parlamentben többséget teremteni s kénytelen volt az osztrák képviselőházat elnapoltatni, még mielőtt az tulajdonképeni munkáját megkezdhetné volna.

Ma tehát Ausztriában a miniszterium tisztán a császár b i z a l m á b ó l viszi a kormányt.

Ebből most olyan különös helyzet állott elő, amely a magyar képviselőház figyelmét teljes mérvben megköveteli.

Ugyanis a cukorprémiumról szóló törvénynek a monarchia mindkét államában aug hó 1-én kellene életbelépnie s a magyar kormány néhány nap mulva már be is fogja terjeszteni az erre v o n a t k o z ó t ö r v é n y j a v a s l a t o t .

Ennek a sorsára azonban az obstrukción kívül még egy igen fontos körülménynek is befolyással kell lennie, amely körülményről a «Neue Freie Pr. szerdai száma érdekes fejtegetést közöl. Ausztriában a parlament el lévén napolva, császári rendelettel akarják a c r k o r p r é m i u m r ó l szóló törvényt rendelkezéseit életbeléptetni.

Nevezett bécsi lap mindenekelőtt kimu-

kamrája, barmai bögnek a mezőkön, sárga rezeda s fodormenta a kedves virága. Nem bántja semmi gond. Egyedül csak a pihenés, mi után vágya. Pihenni, aztán a nyugalomban hizni, gömbölyödni hosszú évek mázsás gyümölcsként, ilyen a piros pozsgás arcú Debreczen, ki büszke is ám szerfőlt a «v a n »-ra . . .

Nagy-Várad ez divatos fiatal özvegy asszony, barna élvágyó az arca, ragyognak a szenvedélytől szemei. Elegáns, kívánatos, szép, friss mindég szívesen s o k o s a n elfogadja az udvarlók kegyeit, mint például a Tiszáktól is. A kaméla a kedvencz virága. Illatszere párisi híres illatszerészknél készül. Kaczerka is a bársony pillajú szép özvegy, de szívében jó, áldott, mindenki csak szeretettel gondol reá, senki sem irigyeli a szerencsét, sőt támogatására védő karokat mindég talál, sőt esernyőt is, ha vihar közeleg — mint például valamely költséges intézmény felállítás csak suhogós selyem csipke szoknyáján kell emelitenie kicsit a fiatal tűzzel virulós szép barna özvegyasszonynak, csak sejtetnie a csipkék alatt a rózsás, formás bokáiból, már is az előzékeny k o r m á n y p á r t i gavallér ur esernyőjével ime ott hajlong:

— Szabad kérnem szép nagyságodat! . . .

A barna asszony mosolyogva mondja az igent, ragyogó gyöngyosoros foga a kaczernek a kedvesnek, a hamisnak, kit mindenki csak szeret, bámul és irigyel, mint harmatos kaméla virágot . . .

tatja, hogy ilyen császári szükségrendeletek kibocsátása a Magyarországgal közös ügyekben alkotmányellenes s így Magyarország nem állhat rá, hogy törvénybe iktassa azt, amit Ausztriában c s á z á r i r e n d e l e t t e l léptetnek életbe.

De ha ez mégis megtörténék, zgyelmeztet anuak esetleges komoly következményeire. A kiegyezési törvény értelmében ugyanis ha ilyen közösen intezendő ügyre nézve e két államnak nem sikerül megegyezésre jutnia akkor mindegyiknek fennmarad önálló rendelkezési joga.

És erről a jogról mond le Magyarország, ha olyasvalamit iktat törvénybe, amit Ausztriában csak szükségrendelettel szabályoznak. Mert akkor Magyarország meg volna kötve. Ausztriában pedig az alkotmány szerint megszűnnék a szükségrendelet hatóereje, ha a rendeletet nem terjesztik kellő időben a képviselőház elé vagy ha a képviselőház azt nem fogadja el.

Azaz: a szőbau forgó esetben Magyarország kötelezve volna egy egész esztendőn keresztül czukorkiviteli prémiumot fizetni, míg Ausztria ez alól kivonhatja magát.

Ezt a fontos szempontot nem hagyhatja a magyar képviselőház figyelmen kívül a czukorprémium tárgyalásánál.

TARKA-ÉLET.

A csók ellensége.

Éva az asszony, a legelső, ki teremtették Ádám oldalbordájából, virágillatos paradicsomi napon elszenderült az Éden-kertben. Bájos fejét Ádám ölébe hajtotta, hosszú, selyem pillái kekesen árnyékolták gyöngyöden pirult fehér arcát a szemek tájékán, haja, mely olyan volt, mint selyem köpeny, betakarta formás testét, mely mintha hulló hópihékből lett volna gyurmálva, olyan finom volt. Ajka, mini hamvas piros tatógó virágocska, oly kejesen reszketett, meg-megnyilván rebegő szavakra, midőn az álom mézes gyönyöri kéjes képzetekkel dobogtatták meg fiatal szívét. Kebele, mint jázmin fa fehér viragai a szélben úgy emelkedtek pihegve, majd le is sülyedtek.

Ádám szerelemmel nézte a csodaszép asszonyt, ki teremtették társul, hogy mint a turbékoló madarak páros hűségben élje életét . . . Neha hatalmas meztelen teste összeösszerezzen az első férfinak, midőn valami ismeretlen kéj sejtelmesen hevítő vágyai futottak át lelkén s nézte, nézte bambán a karjai között fekvő csodaszép asszonyt, s a vágytól, mely az álom titokzatos képeiként gyötörte nem volt nyugovása, sötét lelke, bezárt szíve csak várta, várta türelmetlenül a világosságot, hogy mit is csináljon hát? . . .

Most midőn mogorván lesütött szemeit felemelte, mit is látott? . . . Halovány lilás pillangót az Éva piros ajakán, amely szárnyait libegtetve úgy rezegett a piros, buja asszonyi ajakon, mint mikor virágokon kóstolgatja, sze-degeti a mézet . . .

És Ádám, ki még imént oly bamba tudatlan volt, az öröm hangján felsikoltott, szemei mint kövek felragyogtak, egy kéz suhintásával elriasztotta a pillangót s példáját követvén a bohónak, élvágyó, tüzes kitikkadt ajkát reá nyomta az alvó asszony ajkára hosszan, édesen, hogy szemei mámorosan elborultak, az asszony pedig, mintha villám sugar szaladt volna végig testén, úgy felrezzent. Szemei mint a cziczának szemei, mikor édes tejet habsol, oly hízogó fényvel tapadtak a férfira, két karjával magához húzta Ádámot s reszketve, mámorosan viszonzta csókját, miből oly isteni gyönyörök fakadtak, mint a szoptató madonna emlőjéből . . .

— Édesem, sugta végül elbágyadván aztán.

Ez időtől kezdve sokat csókolódzott az első ember pár, valamint későbbi már bűnben született ivadékai is, úgy hogy a csókok osztályozva lettek.

A trójai királyfi szép Helenájának önfelédett csókja büszke ország pusztulását okozta. Az Isten embert Judás csókkal árulta el.

Csókolódtak a szent emberek, filiszteusok farizeusok, pásztorok, császárok, adószedők, papi emberek mind s mindnyájoknak jól ízlett a csók.

Az első keresztények mártír barátságukat csókkal pecsételték meg, Róma tespedt lelkű patriciusai, ha barbarok döngették a végyarak kapuit, csókos asszonyok, rabnók karjaiban kerestek feledést.

A középkor babonás lovagja a szaraczen elleni háborúba messze kelet homok pusztáiba kizarándokolt, hogy tetszését megnyerje arany hajú ideáljának. . . Apródokról is maradt fen regés mese, hogy király asszonyt csókolttak, kiknek öreg király volt a ferjük. . .

V a l ó i s Margit épkékszín szemű lovagjaival soha sem számolta a csókot s hogy Stuart Mária a szép skót királynő elpusztult, annak is csók, a szerelem okozta vesztét, azok az irigyelt csókok, azok az irigyelt delceg gavallérok, kiket a vén Erzsébet királynő már oly epedve nélkülözött. . .

Csókolódzott a barát, fehér fejkötős apáca, Herkules izmu gránátos, selyem terdnadrágos lovag, léha diák, kopott bársony zubbonyos poeta, aki csak ep volt, aki csak egészséges volt, a ki csak párt találhatott, csókolódzott mind. . .

Elkárhozzunk, pokolban égünk el, rebegték, midőn a bűnös szerelmes pár mamoros feszkébe a szent bűjti napon behangzott az Angelus lányharangja. De azért csókolódtak tovább, mert a csók édes volt, a legédesebb a világon, mert attól elevenedtek, mint vaki ó tűzben a hideg nemes aranytomb, ahogy felforr s minden csókban egy egy világ gyönyörűségét élvezték. . .

E s n e m i s v o l t a csóknak a r e g i b b i d ő k b e n komoly ellensége soha, legfeljebb vén fogatlan, podagdrás inquisitorok, hanem ma már van egy tudós milánói orvos személyében, ki elete legfőbb hivatásául, a szegény bohó ember, azt tűzte ki, hogy az embereket leszoktatja a csókolódzástól. . .

V a l v a s s o r i - P e r o n i, így hívják e csodadoktor, amikor csak teheti mindig rémesebbnél-rémesebb meséket olvas fel a csók ellen, mindenféle ragadós nyavalyák forrásának keresztelve azt, hogy a csók útján terjednek legjobban a betegségek s hogy egy szép fiatal hölgy üde ajkát megcsókolni sokszor annyi, mint mértéket venni G e b a u e r Karolynál a híres koporsó gyárosnál. . .

Sőt a fura talján tudós szerint még ha fokossal fejbeverik az embert, bicskát szurnak az oldalába, az is egészségesebb, mint egy csók, mivel a csók leghamarább, legvaratlanabban lefektetheti az embert sírjába, a szerelemtől égő ajakhoz odatapasztva például némeleyes gége-sorvadás-szerű bacillust. . .

Valvassori — Peroni, aki valószínűleg valami náthás orru, sárgaságos, puptól éktelemitett, szőrös fülű dalia lehet, tehát tudományos készítménnyel irtó háborút hirdetett a csók ellen. . . Hisszük azonban, hogy kevés sikerrel mert mikor már az utolsó lököt is felemészttette a legutolsó ember pár, a jegsziklák között, a halál szárnysubintásai alatt is csókkal, égető, őrlő, forró lázas csókkal fog egymástól bucsuzni a haldokló utolsó emberpár. Mert szerelem nélkül nincs élet s a szerelemnek csók a tolmácsa. . .

Paulus.

Brassai bácsi.

Kiterítve fekszik

Brassai bácsi.

Kivágták a vén fát

A halál csapási.

Mi száz levig üste

Nagy tusáiban,

A tudvány vitte el:
Túl a siron mi van?

Kedélyes Torquemada.

Országházban pater Kálmán
Közkedvelten prédikál mán.
Elnök sintédrótját fogja,
De Kálmán nem lesz ám foglya;
Csavarog, mint a piócza;
Ő a parlament bohóca.
De, a mi fő, de, mi jó:
Egyre tart az obstrukció.

—
Oh dicsó mult!

Tudom én már, mért szeretek
Ide járni;
Bár nincsen itt sör, só-kifli,
Sem szalámi.

Gondy irta — és legtöbbit
Ő tud köztünk —:
Korema volt itt hajdanában,
Hol »szerkesztünk».

Sebestyén diák.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 25.

A képviselőház mai ülésének elején a bűnvádi perrendtörvény életbe lépéséről szóló javaslat tárgyalását folytatták.

Első szónok Kornis Ferencz volt a debreczeni nemzeti párt elnöke ki nagyhatással beszelt a javaslat ellen.

Utána Polónyi Géza mondott hosszabb beszédet, amelyben általános megfontolásra köpönyeget fordított: eltűnt a szakvélemény s nekiment Erdélynek. A Haz nem tudott hova lenni a megépítéstől, mikor kimutatta, hogy Erdély a bűnvádi perrendtartás tárgyalása alkalmával éppen a rágalmaszasi esetekkel értelt az esküdtségi bíróságok mellett a szakbírók ellen, Vonja le tehát a konzekvenziát. Erre 5 percz szünetet adott az elnök, hogy kiálmlékodhassák magukat a képviselők.

A szünet után Perczel Dezső belügyminiszter válaszolt több igen régi interpellációra, mint Várossy Gyulának a román határsértés Komlóssy Ferencnek a Morva szabályozás ügyében. A legérdekesebb azonban az a válasz volt, melyet Polónyi Gézának adott a május 27-iki népgyűlésen történt rendőri brutalitások tárgyában. Perczel belügyminiszter kijelentette, hogy a rendőrkapitány eljárását (hősczinczérügy stb) helyteleníti. Szükségesnek tartja a rendőrség magatartására szabályzat kidolgozását. Polónyi köszönettel vette tudomásul a választ.

Wittmann János interpellálta a földmivelési minisztert, hogy a N. F. P. miért hozza hamarabb a hivatalos gazdasági tudósításokat, mint a magyar lapok?

Darányi miniszter kijelenti, hogy a N. F. P. becslési kimutatásai nem hivatalosak.

A vizsgálatot megindította az ügyben s ha visszaélésre fog rájönni, a legsúlyosabb fegyelmi büntetéssel sújta a vétkest.

A főrendiház ülése.

Budapest, június 25. A Debr. ered. táv.
A főrendiház is tartott ma d. el rövid ülést,

melynek elején br. Bányffy miniszterelnök védekezett Vécsey József multkori lezéré ellen, a ki udvariatlanságnak mondotta, hogy nem felelt az interpellációjára.

Perczel Dezső szintén felelt Vécseynek, bár az nincs jelen, mert a igha lesz alkalma már a nyáron válaszolni s elmondja ugyanazt amit Makfalvay uak a munkássztrájkról felelt.

Ezután elfogadták a katonai javaslatokat minden vita nélkül.

A nyári szünet.

Budapest, jun. 25. (A Debr. ered. táv.)
Megbízható forrásból arról értesülök, hogy a képviselőházban lesz ugyan az idén nyári szünet, de csak szorosán az aratási idő alatt.

Ujdonságok.

* **Személyi hírek.** Kiss Áron ev. ref. püspök és neje ma Máramaros Szigetéről Kabola-Polyána fürdőre utaztak, hol hat hétig tartózkodnak üdülés végett. — Gróf Degenfeld József főispán tegnap este feketetagi birtokáról hazaérkezett.

* **Vizsgálat a Andaházy-Szilágyi-intézet ügyében.** Az Andaházy-Szilágyi intézetnél elkövetett állítólagos visszaélések ügye, mely hetek óta foglalkoztatja városunk közönségét, végre a helyes mederbe terelődött. Az alapító levél értelmében arra illetékes közegek vizsgálatot rendeltek el ez ügyben s annak vezetésével Soltesz László egyházkerületi tanácsbíró és Puky Gyula egyházmegyei tanácsbíró bizták meg a vizsgálat ki fog terjedni e bonyolult ügy minden részletére. Már ma megkezdték a kihallgatásokat, a mely valószínűleg több napot fog igénybe venni. Délben Debreczen város részéről Simonffy Imre kir. tar. polgármestert és Komlóssy Arthur főjegyzőt idézték be és hallgatták ki. A vizsgálat bizonyára világot vet majd a visszaélésekre is, de egyszersmind elbírálja majd az elmozdítás és helyettesítés körül elkövetett törvénytelen eljárást is s hisszük, hogy ennek az lesz eredménye, miszerint az eddig tett intézkedések felfüggesztetnek s az alapító levél szerint feljogosítottak veszik kezükbe az ügyet továbbra. Illő is, hogy a város az öt megillető jogot ne engedje magától elkobozni, hanem szerezzen annak bármilyen módon érvényt.

* **Bankették Beöthy Zolt tiszteletére.** Beöthy Zolt min. tanácsos, egyetemi tanár városunkban való tartózkodását felhasználják a tanári körök arra, hogy ünnepeljék őt, mint a középiskolai tanáregyesület elnökét. Szerdán tisztelettel nála a tanári kör Dóczy Imre vezetése alatt, holnap este 8 órakor pedig eltávozása alkalmából bankettet rendeznek tiszteletére, melyen csak a meghívottak vehetnek részt. Ma délben pedig szintén a Bikában a főiskolai tanári kör adott szűkebbkörű ebédet Beöthy Zolt tiszteletére.

* **Az egyházkerületi költségvetés előkészítése.** A tiszántuli ev. ref. egyházkerület 1898 évre szóló költségelirányzatát az arra kiküldött állandó bizottság ma délelőtt 9 órakor a kollegium kis termében összehívott gyűlésen készítette volna elő. A tagok azonban oly kevés számban jelentek meg, hogy az ülést el kellett halasztani.

* Hány választó van a vármegyében?

Hajdumegye központi választmánya ma, délelőtt 10 órakor a vármegyeház nagy termében R a s ó Gyula kir. tan. alispán elnökle alatt tartott ülésén vizsgálta felül a megyei összeíró küldöttségek által végzett munkálatokat s ennek alapján megállapította az 1898 évre érvényes ideiglenes választói névjegyzéket. Az összeszámolás szerint van a h. n. á. s. i. választókerületben **3282 választó** és pedig H. Nánáson 1151, H. Dorogon 1246, H. Sámsonban 213, Tegláson 91, H. Hadházon 581. A n. á. d. v. r. i. választókerületben az összes választók száma **2150**. Ez községek szerint így oszlik meg: Nádudvar 309, P. Ladány 450, Földes 411, Kaba 551, Tetétlen 136, Csege 100, Egyek 193. A s. z. o. b. s. z. l. o. i. választókerületben van **1797** választó. H. Szoboszlón 992, B. Ujvároson 251, Alsó és Felső Józsan 85, Szováton 220, Mike Pércsen 112, H. Vámospércsen 137. Az így megállapított választói névjegyzék július 5—15 a megye minden helységének városháza, illetőleg községháza termében kitéve tartatik s az ellen az abból jogtalanul kihagyottak felelősséggel élhetnek.

* **Közigazgatási bizottsági ülések.** A jövő hónapban a közigazgatási bizottságok a következő időkben tartják meg üléseiket: a városi közigazgatási bizottság f. hó 5-én délután 3 órakor a városháza nagytermében gróf D e g e n f e l d József főispán elnökle alatt tart ülést, amelynek a rendes havi jelentéseken kívül legfontosabb tárgya a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek a tizenöt új iskola felállítása iránt leküldött dörgedelmes rendelete lesz, amelynek folytán tudvalevőleg a községi iskolaszék rögtön 5% iskolaadót javasolt kivetni. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága pedig július hó 12-én délelőtt 9 órakor tartja a vármegyeházában R a s ó Gyula kir. tanácsos alispán elnökle alatt ülést.

* **A püspök helyettese.** K i s s Áron ev. ref. püspököt hat heti távolléte alatt B a l o g h Ferencz főiskolai hittanár, egyházkerületi tanaesbíró helyettesíti, a ki tehát ez idő alatt végzi a püspöki teendőket és vezeti az egyházkerület ügyeit.

* **A rózsatéri ovoda vizsgája.** Ma délelőtt folyt le a rózsatéri városi ovodában az évi vizsgálat, a községi iskolaszék tagjainak és nagy számú szülőknek jelenlétében. Jelen voltak a községi iskolaszék részéről S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elnök, R o n t s i k Lajos kultúrtaácsnok, B r u n n e r Edéné, S z a b ó József főszámvéví, M á r k Endre, J ó n a Dániel st. A vizsgálat igen szépen sikerült s a jelen voltak a legteljesebb elismerésüket fejezték ei N a g y Karolyné óvónő előtt, ki oly szép kredményt ért el.

* **A felszólamlások ideje.** Tegnap lapunk vezércikkébe félreértésekre okot adható hiba csuszott be, melyet sietünk helyreigazítani. Ugyanis a képviselőválasztók jövő évi ideiglenes névjegyzéke nem májtól, hanem **július 5-től 15-ig** lesz közzemlére kitéve.

* **A veres kereszt egylet szervezése a megyében.** A hajdumegyei vereskereszt egylet legközelebb tartott igazgatósági ülésében megbizta és kiküldte dr. L o s o n e z y Álmós vármegyei t. főorvost, hogy a h. n. á. s. i. és h. dorogi fiókegyleteket szervezze. — Dr L o s o n e z y e czelből legközelebb oda utazik.

* A katolikus autonomia.

A katolikus autonomia tárgyában összehívandó orszkongresszusra felküldendő képviselők választására jogosultak összeírása a tegnapi napon plébániánként az egész országban megkezdődött. A debreczeni összeíró küldöttség a Theresianum varga-utcai helyiségében (földszint jobbra) működik s tagjai W o l a f k a Nándor cz. püspök kispépost és T á r k á n y i Péter plébanosok. U n g e r Gusztáv kir. tábla i b i r ó az egyháztanács világi gondnok, dr. I r i n y i István, M i h a l o v i c s István, K a m p e l l József stb. akik felváltva teljesítik az összeírás unalmas munkáját. A szabályzat értelmében a küldöttség tagjai közül legalább hárcmuak egyszerre jelen kell lennie. Ugy Debreczenben mint az egész országban azonban csekély érdeklődés mutatkozik az autonomia s z e r v e z é s e iránt s félős, hogy a világi elemnek, mely pedig annyira sürgette az autonómiát, részvétlensége és közönye folytán az egész mozgalom olyan irányba terelődhetik, a mely az egész üdvös mozgalom gyakorlati hasznait megfúszhatja. Felhívjuk tehát városunk kath. polgárait, hogy a küldöttségek előtt minél számosabban jelenjenek meg. — Megjegyezzük, hogy minden jelentkező igazoló b á r c z á t fog kapni, amely őt a körülbelül augusztusban végbemennendő szavazásra jogosítani fogja, mivel azonban a bárczak csak ma érkeznek meg, a z edőigi jelentkezőket lakásukra fogja küldeni az összeíró bizottság.

* **Miskolczy Lajos esküvéje** Megemlékeztünk tegnapi lapunkban arról a fényes esküvőről, mely a jövő kedden fog végbemenni a Kossuth utcai templomban. Az érdekes házasságkötésre a völgyény családjá az alábbi meghívót bocsátotta ki: Mezőtelegd M i s k o l c z y Jenő és neje kisterpesdi M a r k o v i t s Etelka örömmel tudatják L a j o s fiuknak G e r z o n Adriennevel néhai G e r z o n Ödön volt cs. és kir. huszárnagy és neje nyugtódí és ikaföldi F a r k a s Tullia leányával történendő egybekelését. Az esketés június hó 29-én a Kossuth-utcai templomban fog megtartatni. Debreczen, 1897 június hó. — Ugyanilyen szövegű meghívót bocsátott ki a menyasszony családja is.

* **Az ebtartási szabályrendelet.** A belügyminiszter a városi hatósághoz ma érkezett leiratában tudatta, hogy az ebtartási szabályrendeletet a f. évi januári közgyűlés által tett változásokat tudomásul veszi. Elrendeli azonban hogy a város külterületén, a tanyákon, vagy lakóházaknál csupán egy—egy kutyára terjed ki az adómentesség.

* **A járásbírók könyveinek költése.** A szolnoki kir. törvényszék területén levő járásbíróknál 1898-ban előforduló könyvkötő munkák biztosítása végett a kir. törvényszék 33 sz. helyiségében f. é. jul. 17-én szóbeli árlejtés tartatik, melyre a részletes feltételek az elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

* **Uj szabadalmak.** A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírát küldte be: Készülék a Röntgen sugarak bemutatására. Kikapcsolható attétel kerékpárok számára. Puskacsőgyártó készüléken javítás. Automatikus ablakcsappantó. Oltványvédő köpeny nyulak ellen. Összerakható szerény. Ujtások gőzgépeken. Uj malomkö eselő. A cetylen gáz és levegő elegyedési arányt szabályozó készülék. Ujserű sörnyomó készülék. Természetes színű photographiak előállítására. Eljárás zink alkali és chlor előállítására. Ellenőrző készülék bérkocsikhoz. Kenderítő gép. Pénzosztályozó és számláló kőrel. Uj kerékpárték. Minden dörzsfelületen meggyuladó phosphormentes gyufa. Lenyúló kengyelelvás.

Három ágygyá vagy három pamlagga atalakitható, összeteható ágy. Chromofotografikus készülék, mely pozitívok vetítésére is szolgál. Javitás vasuti kocsi csapágyakon. Gyorssajtó, előnyomat és hátnyomat létrehozására végnélküli papírszalagoo. Ujtás sodronnyal varógépeken. Gép, bőr felhasítására és élezésére. Mindazok a kik a találmányok valamelyike iránt érdeklődnek a szabadalmak leírását és rajzait a kereskedelmi és iparkamara helyiségében megtekinthetik.

* **Gépolaj szállítása.** A m. kir. államvutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas és aczélgyár igazgatósága a gyárai részére szükségelendő mintegy 120,000 klgrm. savtalan kenő repceolaj és 70,000 klgrm. égő repceolaj beszerzésének biztosítása czéljából f. évi Julius 8-iki lejáratl nyilvános árlejtést hirdet, melyre a feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

* **Szállítók figyelmébe.** A szolnoki kir. törvényszéknél s az annak területén levő 8 kir. járásbírósnál alkalmazott 26 hivatali szolgáló részére az 1898 ban szükségelendő egyenruha szállításának biztosítása végett a kir. törvényszék 33 számú helyiségében f. évi július hó 15-én szóbeli árlejtés tartatik, melyre a feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

* **Családirto kubikos.** Rémes gyilkosságról ad hírt lapunknak szatmári levelezőnk. Az ecesdi lap lecsapolásánál alkalmazott kubikosok közül az egyik az elmúlt éjszaka feleségét, tíz éves leánykáját és csecsemő gyermekét kötéllel összekötözte, a sötét éjben levitte őket a Szamoshoz és mind a három boldogtalant az iszapos hullámok közzá dobta. A kubikos egy ideig ott állott a parton s bevárta, míg mind a három elmerült s azután nyugodtan hazament s lefeküdt. Iszonyu büne azonban kiderült. Tíz éves leánykája ugyanis addig vergődött a vízben, míg a hurkok fel szabadultak s z rohanó ár egy sekélyes helyre sodorta, ahonnan aztán partot ért. Visszament a többi munkások közé, akiknek elbeszélte lelketlen apjának tettét. Az anyát és csecsemő gyermekét még nem találták meg. A családirto kubikost a cseadőrök megvasalva a szatmári ügyesség börtönébe vették.

* **Körlevelek portója Ausztriában.** A bécsi kereskedelmi és iparkamarához a kereskedők és iparosok köréből azon jelentés tétel, hogy a magyar korona országában a 10 gramm súlyig terjedő nyomtatványokra u. m. körlevelek, kártyák gyászlapokra stb. engedélyezett 1 kros bélyeg nem elegendő Ausztria tartományára nézve és az ilyen küldeményeket vagy vissza kell utasítaniok, vagy pedig daczára a bérmentességnek 2 kr. büntetést kell fizetniök. Felkéri ennél fogva az osztrák kereskedők és iparosok azon magyar kereskedő és iparos társait, akik hozzájuk körleveleket küldenek, hogy a 10 gramm súlyig terjedő nyomtatványt is 2 kros bélyeggel lássák el.

* **Akadémikusok a «F. M. K. E.»-nek.** Érdekes aláírási iv került vissza a felvidéki magyar közművelődési egyesülethez a napokban. Azokból az aláírási izekből való ez, melyekben az F. M. K. E. egy százezer forintos nemzeti alapítvány összegyűjtésére hívja fel a nemzetet, az ezredévi öröm emlékére. Az érdekes aláírási iven összesen huszonket halhatatlan neve van sajátkezűleg feljegyezve különböző adományokkal együtt. A sorozatot S z i l y Kálmán, a m. tud. Akadémia főtítkára nyitja meg, kihez az aláírási iv küldve is volt, utána nyomban a G y u l a y Pál aláírása következik, Majd egymásután K u n o s Ignacz, V o l f György, P a u l e r Gyula, C o n c h a Győző, Tóth Lőrincz, Schwartz Gyula, B e d ő Albert, T h a n h o f f e r Lajos, K ö n i g Gyula, S c h e n e k István, F r a n z e n a u Agost, S c h m i d t Sándor, K l u g Nándor, L i p t h a y Sándor, I n k e y B., I l l o s v a y Lajos, D a d a y Jenő, K ö v e s I g e t h y Radó, G a a l Jenő, s az ivot B o g i s i c h Mihály fejezi be. A halhatatlanok összesen 24 frot adtak össze a F. M. K. E. nagy nemzeti czéljaira, s ízkép mintegy szentesítették azt a vélekedést,

hogy a magyar tudományos világnak is köze van az F. M. K. E. nemzeti törekvéseihez, s azokat hajlandó méltányolni. A huszonnégy forintot az Akadémia főtárcára már beküldte a F. M. K. E.-nek, melynek ügyvezetősége ereklívei közzé sorozta e kétségkívül érdekes aláírási ívet.

* **Mar megint Tápay.** A hirnévre vergődött Tápay Mihály csodaorvos már megint beszöszött magáról. És pedig most oly csint követt el, hogy aligha megszabadul a súlyos büntetéstől. Tápay Mihály ugyanis a napokban pacsirta utcái lakásán Pápai Antal napszámosmal valami maqikus szerhez puska-port törtetett, amely eközben felrobbant, úgy hogy Papnak az arczát és kezét súlyosan megégette. Tápay megijedt és Papot azóta lakásán gyógyítja súlyos égési sebeiből. Egy szemfüles rendőrbiztos azonban rájött az esetre és feljelentette Tápayt, a ki 50 frtot ígért a megsérült napszámosnak, ha hallgat.

* **Elgázolt süket kertész.** Balázs György süket kertészt, ki a Gerster-féle villában van alkalmazva — tegnap d. u. 4 és 5 óra között a közkörház előtt elgázolta egy szekér, a mely azonnal tovább vágatott. Balázs csupán annyit tudott mondani, hogy a szekérbe egy poj és egy szüre ló volt fogva. A rendőrség a további vizsgálatot megindította.

* **A Lókodi familia.** Mindenkor híres volt a Lókodi familia. Került abból ki lókótot bicskás, utonálós a betyárnak még más fajtája is. A jobbik fajtaból való volt a Bánkon lakó Lókodi familia, melynek mind az 5 tagja notorius tolvaj hárásban állott messze földön. Ennek sarjadéka Károly és Mihály tegnap bejárva Debreczenben egy Hajnal Imre nevű gazdalkodóval kezdtek ismeretséget, a kinél észrevették, hogy van egy kis pénze. — Együtt boroztak hát Hajnallal, kinek mikor már nagy volt a feje csaltak kifele a városból. Mikor a vágóhid felé jártak, a bor szállott a fejből hajnalnak, de már késő volt, mert azt vette észre, hogy pajtásai a nadrágról bugyleréit levágták és azzal ellillantak. Jelentést tett az esetről a mezőrendőrségnek, a mely nem is maradt eredmény nélkül, mert Ignác János mezőrendőr elcsípte; a két Lókodi jaggatott a pénzt is megtalálta náluk. A Lókodiakat, kik beismerték tettüket átkísért a kir. ügyészség börtönébe.

* **Feloldott zárlat.** A mezőrendőrkapitányságot legközelebb H. Nánásról értesítették arról, hogy ott a sertésvész megszűnővén, a zárlat feloldatott.

* **A „F. M. K. E.” közgyűlése.** A felvidéki magyar köznevelődési egyesület ezidei rendezés közgyűlését a morva határszélén fekvő Szokolca szab. kir. városban fogja megtartani melynek tótajku lakossága az utóbbi két évtized alatt rohamos magyarosodásnak indult. A derék és hazafias erelmű határszéli város rendkívül megleghangu levélben hivat meg vendégszerető ősi falai közé a F. M. K. E.-t, melynek ügyvezetősége a meghívást elfogadta, s a közgyűlés határnapjával szeptember 12-ét fogja az igazgató választmányának javasolni. A szakolcaiak nagy ünnepélyességre készülnek ez alkalomból s a F. M. K. E. tagjai előreláthatólag igen kedves órákat fognak tölteni a vendégszereteléről híres határszéli városban. A közgyűlésre való jelentkezés augusztus 15-éig teendő meg a F. M. K. E. titkari hivatalnál Nyitrán, mely a szakolcai rendező bizottsággal egyetértőleg gondoskodik a jelentkezők elszállásolásáról, valamint kedvezményes vasúti jegyeiről is.

* **Változás az amerikai magyar lapirodalomban.** A Newyorkban ezéltt mint egy négy évvel előkelő magyar barátok által alapított, kezdetben teljesen nem-t szövegű, rövid idő alatt azonban egész magyar nyelvű és szelleművé alakított Magyar Hiradó az utóbbi hetekben gaztát és szerkesztő cserélt s két hazafias szellemű magyar ref. lelkész egészze alatt jelenik meg külsőleg is tetszetős formában, belsőleg pedig határozottan viláozatos és élénk szellemi tartalommal. A lap első szerkesztője dr. Singer Mihály, most newyorki szociálista vezér, majd gróf Zichy Herman voltak. Az ő eltávo-

zásuk után a lap élete meglehetősen hanyatott volt, míg végre a múlt hetekben az amerikai magyar ref. lelkészi kar két tagjának: Demeter Bertalan newyorki és Kallás Sándor lelkészeknek sikerült a lap tulajdonjogát megszerezni s így az amerikai magyar közszellem formálódásában mindig vezérszerepet vivő s tekintélyes organum most már amerikai módon fejtheti ki tevékenységét.

* **A vasut és az aratás.** Az államvasut fölhivta tegnap a várost, hogy a közönség figyelmébe ajánlja az alábbiakat:

Vasut mentén fekvő földeken a learatott gabonát a töltéstől legalább 150 lépés távolságra kell helyezni. Ellenkező esetben mozgony szikrától ha meggyul a gabona, az a tulajdonos vesztesége. Ezen távolságnál is tanácsos egy-két barázdát húzni a szörü elébe, hogy a szél a zsarátuokot a földön oda ne gurithassa. Akinek a földje a vasut mentén keskenyebb, mint 150 lépés, ne hagyják ott a gabonát.

* **Samassa bérmautja.** Szabolcs megye Tisza-Polgára. — mely mintegy 8—10,000 róm. kath. lakost számláló község, — június 20-án fényes egyházi ünnepélynek volt színhelye. Samassa egri érsek érkezett oda kíséretével bérmautás végett. A főpásztort a tiszapolgáriak valamint a vidék és Szabolcs vármegye nagy diszszel és ünnepélyességgel fogadták. A fogadtatás kimagasló részletét képezte, midőn Samassa a virágokkal és lobogókkal díszített tiszapolgári pályaudvarra megérkezett, Szabolcs vármegye főispánjának, Feilitzsch Berthold bárónak üdvözlő szónoklata, A beszédet a rokonszenves, fiatal főispán, ki a vármegye közönségét megnyerő és tapintatos modorával már is teljesen meghódította, a köztörvényhatóság nevében, mint annak feje, mondotta. Hogy a főispán ki csak néhány héttel ezelőtt foglalta el Szabolcsban a főispáni széket, rövid idő alatt mennyire megnyerte a vármegye közönségét, kitűnik abból is, hogy midőn az érsek üdvözlése végett Tisza-Polgárra érkezett, az ott már egybesereglett közönség osztatlanul szívelyesen fogadta. Tiszteletére a közönség, a vidék színe-javából álló intelligencia, a járás tisztviselői, Tisza-Polgár előjárósága és bizottsági tagjai is kivonultak, s őt szívből és több ízben hosszasan éljenzeve, vele együtt fogadták az egri egyházmegye főpásztorát, a nagytudomány és ékesen szóló Samassa egri érseket, kit is Baró Feilitzsch főispán diszmagyarban fogadva, a megye nevében, mint vármegyéje ritka és kitűnő vendégét meglepő tapintattal melegen üdvözlött, s ékesszólóan tolmácsolva Szabolcs megye érzelmeit, midőn azokat, kifejezése szerinti, mint egy babérlepet nyújtotta át az ősz lelkipásztornak, ama babérkoszoru gyarapításául, mely homlokát övedzi, egyuttal az egybevült közönség részéről az elismerés babérját önmagának is megszerzte. B. Feilitzsch rövid, de finom tapintattal elmondott beszédére, Samassa meghatóttan mondott köszönetet, s majd az egyház és társadalom közös céljainak fejtegetésére áttérve, ősmert nagy szónoki erejével hosszabb beszédben azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy az egyház és társadalom egyértő haladása és együttes, békés közraműködése teheti egyedül lehetővé ez emberiség közös nagy céljainak elérését.

Bucsu szó.

— Az ev. ref. felsőbb leányiskolában a vizsgálatok befejeztével elmondta:

Puky Mariska.

Nagyságos Elnök Ur,
Tekintetes Tanárkar,
és mélyen tisztelt Hallgatóság!

Mikor ma e terem hőszöbét által léptem, egész lényemet az az érzés, az a tudat foglalta el, hogy most nekem, mint iskolás leánynak, vizsgálatom van és számot kell adnom egész évi tanulásom eredményéről. Vajon be tudok-e híven, bátran számolni, ugy a mint ezt óhajtom s tanárain tölem megkívánják. Vajon a kellő pillanatban nem hágy-e el

erőm, bátorságom? Nem maradok-e szegényben én magam, nem fognak-e bennem csalódni tanárain, kik oly sokat fáradoztak velem?

Arra tanítottak itt az iskolában, hogy életemnek ilyen válságos perczeiben: imadkozzam... Jó Istenem az, ki bizonyára megsegít.

A nehéz válságos órák eltelték, vizsgálatunk bevégződött. És ime most, nagy megdöbbenéssel veszem észre, hogy e vizsgálatunk befejeztével a játszó gyermekkor, a napsugáros gondtalan iskolai élet megszűnt, s a mint a teremből kilépek, mint felnött leány előtt tárul föl előttem a sejtelmes jövő, az élet váltakozva fájdalommal és örömmel, feltárul előttem a nagy gyakran nehéz de mindig szent kötelességek egész sora...

De e nagy utra, az életnek e rózsákkal és tövisekkel behintett nagy útjára nem megyek készületlenül, megtauultam itt, ez iskolában, hogy az örömkért adjunk hálát a minden jók adszának, ha pedig keserűség, csapások érnek bennünket imadkozunk erőért, kitautásért azoknak elviselésére. Mert övált el nem hagyja ki mindnyájunknak édes atyja.

Mennyi szépet hallottam, mennyi jót tanultam ez s iskolában, mely második otthonomná lett ama négy év alatt, a melyeket itt töltöttem el. Pedig nekem szerető és oly drága szüleme vannak, édes testvéreim, kiknek körében boldog édes otthonom van; és én még is visszavágytam ide, a szellemi továbbképzés, a tanulás otthonába, hol tudássá vált előttem, hogy hazámnak hü leánya, magyar nemzetemnek méltó tagja csak akkor lehetek, ha a Gondviselés által számomra kijelölt körben a rám eső kötelességeket híven teljesítem, és nem ragadatom magamat olyan cselekedetre, melyek nem volnának méltók egy magyar nőhöz; mert magyar nőnek szüleine nagy és szép gondolata, melyet minden tettünkkel meg is kell érdemelnünk.

Mélyen tisztelt hallgatóság!

Osztályunk többsége e kedves intézet falai közt szerezte meg azon ismereteket, melyekről most számot adunk, megszerzte oly módon, hogy az itt töltött tíz évnek édes emléke eltűnk drága kincse maradt.

Vajha sikerült legyen nekünk bemutatni, hogy a felsőbb leányiskolák gondos kormányzás és vezetés mellett a magasabb műveltségnek oly gőczai, melyek a társadalom pártolására méltan tartanak igényt s arra méltók is,

De a melyeket most itt elmondtam, nem csupán a magam nevében mondtam, velem érezi, tudja mindezeket mindenik osztálytársam. Meghatva, édes gyönyört érezve munkánk sikere fölött, és mégis oly fájó érzésekkel telik meg szívünk a válás pillanatban, itt kell hagynunk drága szellemi otthonunkat, elszakadznunk tanuló társainktól, kikkel megosztottuk éveik során az örömeik és munkálkodás óráit, itt hagyni kedves tanárainkat, kik oly lelkiismeretesen anyai jósággal és az iskolában nélkülözhetlen nevelő szigorúság mellett anyai gyöngédséggel bántak velünk, itt kell hagynunk ez iskola fentartóit, kik valódi édes atyai gondoskodással vettek körül. Oh ez fáj, nagyon fáj! Kérjük, ne feledjenek el bennünket egészen.

Es mi mindezekért a jókért nem adhatunk mást, mint hálás érzelmeinket de adjuk ezt teljes szívünkkel, egész lelkünkkel, és forró imádságot küldünk fel jószágos Istenünk közt, hogy adja legjobb áldását e z iskolára anaak tanáira az ezt fenn tartó ev. ref. egyházra az Igazgató tanács tagjaira egyen egyen különösen annak fáradozó elnökeire Engedje a gondviselés, hogy e tanintézet beletetősését ne csak megérjék; de annak felvirágzásában találják fáradságuk legmélyebb jutalmot.

Terjeszse ki Isten védő kezét hazánk e legmagyarabb városára, ennek lakosaira, ez ezredévek indult hazánkra, szeretett nemzetünkre. Amen.

Ének: Isten áldd meg a magyart.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde

június 23

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u s z a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	8.25 — 8.40	80	8.80 — 8.85
» »	77	8.50 8.60	81	8.85 — 8.9
» »	78	8.60 8.65	82	— — —
Tiszavidéki ó	79	8.70 — 8.75	—	8.85 — 8.9
» »	76	8.50 8.60	80	— — —
» »	77	8.65 8.70	81	8.90 — 8.95
Pestvidéki ó	78	8.70 — 8.75	82	8.80 — 8.85
» »	79	8.75 8.85	—	— — —
» »	79	8.45 8.90	80	— — —
Fehérmegyei ó	76	8.60 — 8.65	81	— — —
» »	78	8.65 8.70	82	8.85 — 8.90
» »	79	8.70 — 8.80	—	8.80 — 8.85
Bácskai ó	76	8.45 — 8.75	80	— — —
» »	77	8.60 — 8.65	81	8.85 — 8.90
» »	78	8.65 — 8.70	82	8.80 — 8.95
Észak magy	79	— — —	80	— — —
» »	78	— — —	81	— — —
» »	79	— — —	81	— — —

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű új	70—72	6.55 6.60
» másodrendű »	—	6.50 6.55
Árpa tak armánynak »	60—62	4.60 5.—
» égetni való »	62—64	5.65 6.15
» serfőzdei »	64—66	4.— 4.05
Zab — — — új	39—41	3.90 3.95
Tengeri bánsági — új	—	4.10 4.20
» más nemű »	—	3.35 3.90
Röpecze bánsági	—	3.20 4.50

Sertésvásár.

június 23

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 53—54 krajczárig, közép (páronkint 250—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 kraje árig.

Sertéslétszám: 1897. évi június 21-ik napján volt készlet 33.493 darab, 1897 június hónap 22-ik felhajtott 395 drb, 1897 június hónap 22-ik napján elszállított 316 drb, 1897 június hónap 22-ik napjára maradt készletben 33.572 drb. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Sertés-konzumvásár. A földmivelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonzum vásárról a vidékre való szállítását rendelet újján beszűntette. A vidékre ezental csak Kőbányáról lehet sertéseket szállítani.

CSARNOK.

A prágai ghetéből.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. MÓRICZ PÁL.

Egyedül jogosított magyar fordítás

Az ellenlábások. 9.

De annál nagyobb gyanuval s aggálylyal várta a barátja étkeit. Schachner legelőbb a levest találta fel, mi sokkal jobban ízlett, mint sem hogy Schmeling remélte. Jóízű rizs leves volt, mit nem a sáfrány sárgított meg, de a beleütött tojás színesített kellemesen. — De aztán valami kellemetlen, idegen tárgyakat is észlelt benne, mit épenséggel nem tartott a jó leves kellékeinek. Fel is tette, hogy alkalmilag figyelmezteti barátját, jobban ügyeljen a szakállára s bajuszára s e férfias ékességét ne pocsékolja a levesbe. Majd midőn Schachner felállván, a második fogásért kiment, büszkén kérdezte:

— Nos, mit szólsz ehhez a leveshez? . . . Ugye, ilyent még a szakácsnőd sem főzött? Mert tudod, azok a lányok mindig lesznek a leves zsiros felső jobb részét, nagyon tudják azok mi a jó, azután vízzel pótolják, vizet töltenek a helyére, az urak aztán megehetik, a mi nekik így jut? Nos, hazudtam talán?

— Egy hajszálalig eltaláltad a gondolatom, mondta Schmeling finom iróniával, a levesben talált rejtélyes hajszálakra ezélezva.

De még csak most ámult el Schmeling, amidőn Schachner egy nagy fekete fazekat állított az asztalra. Majd e fazekből ételt is rakott a Schmeling tányérjára. Libabecsinált volt édes zellerrel főzve, mit igen szerettek a zsidók. Schachner öreg barátja mosolygásáról meggyőződött, hogy lakótársa meg van elégedve a főztével s hogy az izlését eltalálta.

Schmeling jó étvágygyal hozzá látott, annyival is inkább, mivel az étel valóban jól volt készíve. A hajszálak iránt sem idegenkedett már annyira, hanem most meg más oly fűszereket, csemegéket észlelt a becsinált ludban, melyeket aligha irt elő a szakácskönyv s legfeljebb, mint öreg barátja vad fantáziájú szakács-művészetének elfajulásaként voltak tekinthetők.

Mert ahogy kanalozott, mind több-több ismeretlen étel maradványok kerültek a tányérjára, végül még szilvماغ is, melyet nem vevén észre, úgy megsértette vele fájós fogát, hogy fájalmában még az areza is eltorzult.

— Mi bajod Reb Natel? — kérdezte Schachner résztvevőleg, szeretettel. Talán nem ízlik a főztem? Pedig annyit bajoskodtam vele s úgy hiszem, igazán pompás.

— Persze, hogy pompás, már tudniillik a zeller a libahussal igen kitünő . . . Hanem a paszuly, borsó, lencse, szilva tán még sem valók az ily ételbe . . . Miért kutyulsz hát ily főzélékeket is bele?

Schachner egy percig megrökönyödve nézte czimboráját.

— Már megint okoskodol? Hát mióta főzök én édes zellerrel paszulyt, lencsét, borsót, sárga répát s szilvát össze?

— Nos, hát akkor ezek micsodák? — kérte Schmeling nyugodtan, villája hegyére felszurva néhány fent említett konyha veteemény terméket, odanyujtván azokat átellenésének.

Schachner egy kicsit megzavarta ez érvelkel támogatott támadás.

— Pedig én nem tettem semmit bele, mondta félhalkan.

— No, már pedig maguktól csak nem repültek a fazékba? kérte Schmeling egy fészé türelmetlenkedve.

Schachner elhallgatott, de rövidre rá megadta a rejtély magyarázatát.

— Nyíltan megmondom, mint kerülhetek a becsinált libába e főzélékek. Én igen jó szakács vagyok, szívesen főzöm, hanem mosogatni nem szeretek, azért a meddig csak lehet, mindig halasztom s hetenként csupán egyszer mosom fel a tányérokat, tálakat, fazekakat. És pedig a szent szombat tiszteletére pénteken délután. Ezért marad, ragad valami mindig a fazékban. Vasárnap répát főztem, hétfőn paszulyt, kedden szilvás derelyét.

Schmeling a kezével legyintett, hogy csak ne folytass tovább.

— Sohse fáradj, mit mondhatnál még? Gondolom már magamtól! és ekkor gunynyal reámutatott az ételből kihalászott különféle ételmaradványokra, melyeket villájára felszurdalt volt. Hanem én nem szevedhetem az ilyen kotyvasztásokat, ezért a bejáró asszonnyal ezután minden délután felmosattatom az edényt.

Schachner maga is teljesen átérezte társa ezen méltányos követelését, azért hallgatva és

türelmesen megnyugodott háztartásának ezen nem épen lényegtelen reformálásában.

És mivel ép péntek volt, mikor Schachner az edényeket maga is felmosogatta, tehát sem este, sem másnap délben nem fordult elő semmi kellemetlenség. Sőt Schmeling még meg is dicsérte Schachner, hogy ily izletes szombati étkeket főzött, melyek péntek estétől másnap délig az elzárt sütőben melegedtek volt. És Schachnernek jól is esett e hízog elismerés. A két öreg ebéd közben élénken társalgott és kitünően mulatott. Ebéd után lefeküdtek s aludtak egy kevés ideig. És nem csak magukban, hanem egymással szemben is nyíltan beismerték, hogy meg vannak elégedve. Előzékenyek, engedékenyek lettek egymás irányában mintha a béke és egyetértés szelleme szállta volna meg lelkeiket, hogy már reménykedni, lehetett, hogy veszekedős ingerlékenységükből is kigyógyulnak, hanem nem sok ideig virágozott sziveikben a szelid béke fehér lilioma. Már vasárnap délben oly zivatar tört ki közöttük, mily mértékben az öregek még soha sem veszekedtek.

Schmelingnek mindenképen az volt a célja, hogy Schachnerrel vele együtt éljen, majd így jobb táplálékokhoz juttassa. És azt hitte, sőt biztosan számított rá, hogy így Schachner majd vele együtt naponként eszik húst is, akként osztván meg a háztartás terheit, hogy Schachner, mint belügyminiszter a konyha kötelességeit végzendő, maga pedig, mint hajdani nagykereskedő, a fináncziát rendezendő, a mézárós, kereskedők s a többiek kifizetését. Vélvén, hogy majd elhitheti a régi tapasztalatlan emberkével, hogy e közös háztartás által annyit takarítanak meg, miszerint Schachner ezután jövedelmének tulterhelése nélkül étkezhetik naponként kétszer húst s élvezhet egy-egy pohár friss, erős sört. A többletet a derék Schmeling a saját zsebéből akarta fizetni.

Folyt köv.

240.

Az István gőzmalom társulat
GYÁRTMÁNYAINAK
ÁRJEJYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási, fizetési és szállítási módzatokra vonatkozó egyezmények szerint

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kiló
A Asztali dara nagyszemű	15.60
B Szinte » aproszemű	14.60
C Királyliszt	14.80
1. Lángliszt kivonat	14.40
2. Elsőrendű zsemlye liszt	14.—
3. Zsemlye liszt	13.60
4. Elsőrendű kenyér liszt	13.20
5. Közép kenyér liszt	12.80
6. Kenyér liszt	12.40
7. Barna kenyér liszt	11.20
8. Takarmány liszt	7.80
11. Finom korpa zsákkal	4.—
11. " " zsák nélkül	3.80
12. Durva korpa zsákkal	3.60
12. " " zsák nélkül	3.40
12. Csirke búza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 " "

11. és 12. szám 50 " "

Debreczen, 1897. június 23.

352
1897. szám.**Építési árlejtési hirdetmény.**

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi Miniszter ur Ö nagyméltósága folyó évi június hó 21-én 26434/VI, szám alatt kelt magas intézkedése folytán, az ér-diószegi m. kir. vinczellér iskolánál az igazgatói lak átalakítandó lesz.

A költségvetésileg **3365 frt 15 krral** előszámított építkezési munkálatok biztosítása céljából, alólírott m. kir. vinczellér iskola igazgatósága zárt ajánlati árlejtést hirdet.

Felhívhatnak azért, a kellő szakértelemmel bíró vállalkozók, hogy zárt ajánlataikat, a vállalati összeg 10%-nak készpénzben vagy óvadékképes érték papirokban; csatolása mellett, **f. évi július hó 5-ig** nyújtsák be. A július hó 5-én tul érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építési munkálatok leírása, az elméret és költségvetés alólírott igazgatóságnál naponként, a déli órákban betekintheők.

Kelt Ér-Diószegen, (Biharmegye) 1897. június hó 23-án.

A m. kir. vinczellér iskola
igazgatósága.

3114 sz.
1897.**Figyelmeztetés.**

Az ezen lapban folyó évi június hóban megjelent és a cs. és kir. 7. hadtest csapatjai részére szükséges széna, szalma, tűzifa, kőszén, résztint zab szállítására vonatkozó hirdetményre ezennel figyelmeztetik.

Hivatkozással a f. év május hóban az »Ungarischer Landwirth« Temesvári Zeitung, Délmagyarországi közlöny, Aradi közlöny, Szegedi Napló, Nagyvárad és Debreczen nevű lapokban foglalt hirdetményre még különösen kivált a temesvári, fehértemplomi, lugosi, aradi, kis-szt-miklósi, nagyvárad, debreczeni, nagykikindai, pancsovai és Hódmezővásárhelyi állomásokon szükséges a közsegeket és mezőgazdákat érdeklődő széna kiszolgáltatására utaltatik.

A cs. és kir. 7. hadtest Intendanzsága.

5584
1897.**Árverési hirdetmény.**

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhirrre tétetik, hogy a város tulajdonát tevő, a 615., 614., 657. és 327. helyrajzi számok alatt fölvetett 167 kat. hold 43 □ öl területet magában foglaló »Halápi« telek az 1897. év október hó 1-től 1903. október 1-ig terjedő 6 — hat évre — a f. évi július hó 14-ik napján d. e 9 órakor a városház kistermében tartandó nyilvános árverésen, a számvevőszéknél kelt s ott megtekinthető árverési feltételek mellett, haszonbérbe kiadatni fog.

Miről az árverelni szándékozók azal értesítettnek, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénzben bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez letenni tartoznak.

Debreczen, 1897. évi június hó 19-én.

Városi tanács.

Uj liba és rucza toll

valamint

használt tollak
megvételével és eladásával (kiházasítási czélokra) ismét foglalkozni fogok
LEIDENFROST GY.

fűszer, gyarmatáru kereskedő cég

DEBRECZEN, a „Bika“ szállodával szemben.

Az Eperjesi Népbank kályhagyára

ajánlja tiszta fehér és teljesen tűzálló anyagból készült fehér, továbbá színes, ó-német, chamois és majolika

cserépkályháit

valamint **diszes kandallóit, kandallós kályháit és takaréktűzhelyeit**, melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik. **A kályhák felállítását** a saját kipróbált szakavatott állítóink végzik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes árendeménnyel vállaljuk el.

↳ Főraktár Eperjesen. ↳

Bizományi és mintaraktár Debreczenben

Kovács Gyula vaskereskedő urnál

Nagy-uj-utca szegletén a Bika szálloda mellett

Kész felállított minta kályháink ugyanott megtekinthetők s a raktárról kiválasztott kályhák kívánatra azonnal felállítatnak.

Pánlikaglisztában és gyomorhajban szenved az emberiség fele része.

Védjegy.

A szenvedő emberiség vigasztalására és segélyére!

Kik galandféregben és gyomorhajban szenvednek!

Pánlikagliszta
fejéstől és gyomorhaj

a páfrány-tokocsok által, fájdalom nélkül, jótállás mellett, a leg-
rövidebb idő alatt (6 percz alatt) teljesen el-
hajtatik.

Egyedül valódi kapható:

Schneider József

gyógyszerésznél,

Resicán, fő-utca 3.

[Délmagyarország.]

Ezen kitűnő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményt jótállás nyújtatik. Nem árt, ha a pánlikagliszta-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — **Törvényesen védve.** — Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére **frt 3.50** postai utánvétellel vagy a feletti összegnek előre való beküldésével. **A pánlikagliszta tünetei a következők:** az arcz halványasága, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyákosodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság, felváltva mohó étvágyval, gyakori rosszullet vagy épen ajulások és szédülés főleg éhgyomornál, egy gombalyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhév gyakori felbőgös, hégőres hengergetés, hullámszerű ögzások, szuro szívó fájdalmak és szurások a belekben, szívdobogás, a vérkeringés rendellenességei különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajítása. Továbbá itt minden gyógyszer kapható. **Santaltokocsok** hatásuk an fölülmulthatatlannak, gyorsan és biztosan gyógyítanak nőknél és uraknál elgyengült férfierőt, huyesőfolyásokat, foly sokat nőknél és uraknál befeeskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Makacs baj ellen egy dupla adag 4 frt. Mind egyedül valódi kapható:

SCHNEIDER J. gyógyszerész, RESICÁN
fő-utca 3 (Délmagyarország)

Millió betegnek segített már ez a szer.

Itt még kapható a legjobb iszákosság (részegség) elleni szer, 1 üveg ára 2 frt, üveg bajjal 4 frt.